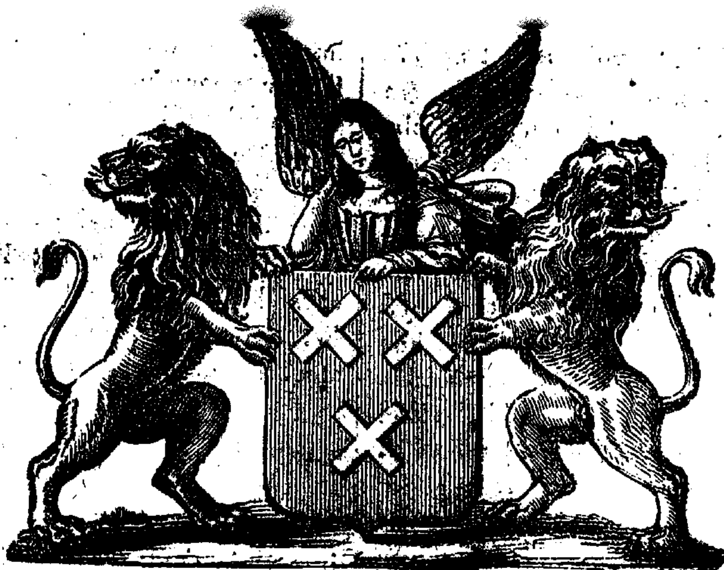
N°. 18. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 10 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Februarij.

De beraadslagingen in de kamer der afgevaardigden, over het adres van antwoord, die den 19den Januarij ll. begonnen zijn, zijn eindelijk in de zitting van gisteren (den 6den) ten einde gebragt. Het in ons vorig nommer vermeld amendement van den heer *d'Angeville* betrekkelijk Madagascar, of liever in 't algemeen tegen verre en gewaagde expeditiën, die niet voor de regten van Frankrijk gevorderd worden, is met eene zeer groote meerderheid aangenomen, nadat de ministers er hun zegel aan hadden gehecht, en uit de discussie genoegzaam gebleken was, dat de kamer daarmede wilde zeggen dat zij juist de voornoemde expeditie niet afkeurde. — Daarop is de zinsnede nopens Polen aangenomen in voege als de commissie haar had voorgesteld. — Vervolgens heeft de heer *Lamartine* een amendement voorgesteld, strekkende dat de kamer den wensch mogt uiten, dat Frankrijk krachtig ten behoeve der mishandeld wordende Christenen in Syrie tusschen beide kwam, doch hij trok zijn voorstel weder in, op de verzekering van den heer *Guizot*, dat het gouvernement met ijver te Konstantinopel voor de bedoelde Christenen was in de bres gesprongen.

Nu lag de zinsnede van het adres wegens Algerie aan de beurt. Er was daarover zeer veel te zeggen, maar de kamer, aan welke deze langgerekte beraadslagingen thans schenen te verdrieten, heeft bij eene soort van minnelijke schikking bepaald, dat men al die bedenkingen zou terughouden, tot dat de aanvrage voor supplementaire credieten ten behoeve van Algerie aan de orde zou zijn. De kamer heeft alzoo den 6den de voorgestelde zinsnede wegens die bezitting onveranderd aangenomen. De minister van oorlog heeft bij de woordenwisseling daarover beloofd, dat er nog dien avond pas ontvangene officiele berigten uit Algerie zouden worden openbaar gemaakt, waaruit blijken zou, dat de ramp, aan eene Fransche kolonne in de besneeuwde bergpassen bij Setif overgekomen, minder noodlottige gevolgen gehad had, dan men in den beginne had gevreesd.

De laatste zinsneden van het adres zijn, zonder dat daartegen bedenkingen werden gemaakt, goedgekeurd. De heer *de Saint-Priest* heeft het door hem ingediend amendement ten voordeele der conversie weder ingetrokken, wel begrijpende, dat de kamer thans niet in eene stemming was om daarover te handelen.

Daarop is men ter stemming overgegaan, en is het geheele adres met 232 tegen 141 stemmen, dus met eene meerderheid van 91 stemmen aangenomen. Sedert jaren heeft het ministerie geene dergelijke meerderheid bij de stemming over het adres gehad.

Onmiddellijk is de groote deputatie benoemd die het adres den Koning zal aanbieden.

— Gisteren is eene algemeene vergadering gehouden van aandeelhouders in den spoorweg naar de belgische grenzen, onder het voorzitterschap van den heer *de Rothschild*. De heer *Pereire*, tot het bestuur van den weg behoorende, heeft bij die gelegenheid een uitvoerig verslag gegeven van den staat der werkzaamheden en van de tijdstippen waarop de verschillende afdeelingen der groote lijn voor de exploitatie gereed zullen zijn. Uit dit verslag blijkt dat in den loop der maand Maart den spoorweg voor het algemeen gebruik tot Clermont zal geopend zijn, in de maand April en in 't begin van Mei tot Antwerpen. In Junij zal de geheele weg voor de dienst worden opengesteld.

— Eenige gedeputeerden hebben het voornemen om in de kamer een voorstel te doen tot vermindering van het zegel op de dagbladen.

— Onlangs is vermeld dat de vruchtbare en geliefde operaschrijver *A. Dumas*, voor eigen rekening een schouwburg wilde oprigten, om aldaar zijne eigene stukken te doen opvoeren, waartoe hij in de eerste plaats zijn' roman *le comte de Monte Christo* tot een drama zou omwerken. Thans vermeldt men, dat hij bij die onderneming nog een boekhandel wil voegen en zelf een dagblad uitgeven.

— Het getal troepen dat uit Frankrijk naar Algerie gezonden wordt, 't welk onlangs eenigzins verminderd was, is thans weder zeer aanzienlijk. Een aantal detachementen wordt op de havens der Middellandsche Zee gerigt en achtervolgelijk naar Algiers overgescheept, om de verliezen van allerlei aard aan te vullen welke de bataillons in Afrika gedurende de jongste expeditiën geleden hebben. Men spreekt ook van het zenden eener aanzienlijke versterking van kavallerie.

Het dagblad *l'Algérie* behelst voorts de volgende berigten:

»Men schrijft uit Setif van den 29sten Januarij:

»*Abd-el-Kader* is in deze streken met de snelheid des bliksems gevallen. Op zijn marsch van Boghar naar Boum-Ouad-el-Djenan heeft hij onmeedogend uitgeplunderd de stammen die hem te voren geen waarborgen of blijken hunner onderwerping hadden doen toekomen. De Ouleb-Messelem, eene stam der onderafdeeling van Setif, heeft in dit lot gedeeld.

»De luitenant-kolonel van het negentiende regiment ligte troepen is aan het hoofd van 1500 man uitgetrokken om naar Medjana te marcheren. De gansche beschikbare magt der onder-afdeeling, inlandsche soldaten en inlandsche kavallerie, [illegible] den om die kolonne zamen te stellen."

In een naschrift wordt gezegd: »Men verzekert dat *Abd-el-Kader* aan het hoofd van ten minste 2000 ruiters staat en dat hij met hen eene aanzienlijke razzia heeft uitgevoerd op den stam der Ouled-Sidi-Aissa van het oosten, marabouts die het godsdienstig oppergezag over het grootste gedeelte van het voormalig beylikschap van Titteri uitoefenen.

»De mobile kolonne der onder-afdeeling van Setif is met den generaal *d'Arbouville* naar de zijde van Medeah getrokken. De kaders van de spahis der provincie Constantine zijn tot op de helft verminderd. De mobiele kolonne van Constantine, die ongeveer twee maanden geleden, 1500 à 2000 man sterk was, telt thans 260 dooden, 500 zieken en 300 onbruikbare manschappen."

De generaal *Lavasseur* heeft den 12den Januarij een rapport opgezonden, volgens welk er ten gevolge van het gure weder, den 3den en 4den Januarij 94 man zijner kolonne bezweken waren, terwijl er nog 115 vermist werden.

— In de zitting der Spaansche cortes van den 31sten Januarij, heeft de heer *Orense* de ministers over de vrijheid van drukpers onderhouden; de ministers van binnenlandsche zaken en justitie hebben hem geantwoord. — De cortes houden zich thans met eene wet op de verkiezingen bezig.

— Men kent thans de volgende nadere bijzonderheden omtrent de jongste tijdingen uit Indie, die den 3den Januarij uit Bombay zijn afgezonden.

Den 12den en 13den December is het leger van het koningrijk Lahore of der zoogenaamde Sikhs de rivier Sutleh, een zijtak van den Indus, overgetrokken en op Ferorepore aangerukt. Dit leger deed dus een inval op het aan Engeland onderworpen of cijnsbaar gebied. Men had dien aanval sedert lang verwacht, en eene zeer aanzienlijke Britsch-Indische krijgsmagt was dan ook sedert verscheidene maanden onder het bevel van sir *H. Gough* en van den gouverneur-generaal sir *H. Hardinge*, in die streken zamengetrokken. De Engelsche generaal *Littler*, die te Ferorepore bevel voerde, heeft deze stad in der haast eenigermate versterkt en gedurende eenige dagen de vijandelijke magt, die volgens het eene

berigt uit 30,000 man en 70 stukken geschut, volgens het andere uit 55,000 man en 150 stukken bestond, gedurende eenige dagen tegenhouden. Intusschen zijn de troepen van het Britsch-Indische leger uit hunne kantonnementen naar het bedreigde punt getrokken. Den 21sten December is het tot eenen wezenlijken veldslag of liever tot eene reeks gevechten gekomen, die drie dagen en drie nachten hebben geduurd. In het eerst moet de generaal *Littler* nadeelen hebben geleden, maar nadat de gouverneur-generaal en de generaal *Gough* hem te hulp waren gekomen, heeft de fortuin zich voor de Engelschen verklaard. Na een zeer bloedig gevecht, waarin van weerszijden veel volks is gesneuveld, hebben de Engelschen de Sikhs geheel verslagen, hun kamp veroverd en 65 stukken geschut buit gemaakt. De verslagene vijanden zijn gedwongen geworden, om over de rivier een goed heenkomen te zoeken. De gouverneur-generaal heeft daarop eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij al de grieven der Britsch-Indische regering tegen de gezagvoerders in Lahore of Punjaub optelt, en op grond daarvan de Staten, die op den linker oever van de Sutleh nog tot dat rijk behoorden, verbeurd verklaart en bij de Britsche bezittingen inlijft. Welk het lot van het overige gedeelte van het rijk van Lahore worden zou, was nog onbekend. De Koningin-moeder, die daar, in naam van een minderjarig kind, een deel van het gezag in handen heeft en zich volgens de laatste berigten nog in de hoofdstad Lahore bevond, had verklaard het mogelijke gedaan te hebben, om de vijandelijkheden te voorkomen, maar de sedert lang aan orde en tucht ontwend geworden krijgsbenden niet in teugel te hebben kunnen houden.

De aanwinst van grondgebied, die Engeland door deze gebeurtenissen in Britsch-Indie doet, is tot nu toe niet van overgroot belang; maar de vernietiging van het leger van Lahore ontslaat die mogendheid van een gevaar, dat de noordwestelijke grenzen van hare Oost-Indische bezittingen bedreigde. Dat leger is voor een twintigtal jaren, toen *Runjet-Sing* nog met krachtige hand in Lahore regeerde, door den Franschen generaal *Allard* en eenigen zijner krijgsmakkers uit de school van *Napoleon* gevormd en was toen 60,000 man sterk.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 123,30; 3 pCt. 84,15; Spanje 38³/₄; Rom. L. 102³/₄.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 5den Februarij.

De Russische Troonopvolger was, volgens schrijven uit Petersburg, van den 25sten Januarij, voornemens, zich eerstdaags naar Palermo te begeven. Hij zoowel als de Keizer moeten hunne ernstige afkeuring over de gewelddadige bekeeringen tot de Grieksche kerk, die sedert eenigen tijd in de Oostzee-provincien plaats grijpen, aan den dag hebben gelegd. De Troonopvolger staat aan het hoofd eener deswege ingestelde commissie van onderzoek.

— De tijding van het overlijden van den eenigen zoon van Prins *Frederik* der Nederlanden, kwam te Berlijn aan in den namiddag van den dag, waarop des avonds een hofbal zou plaats hebben, waarop 1000 gasten genoodigd waren. Gezegd bal werd aanstonds afgezegd en de spijzen en ververschingen aan de ziekenhuizen en hospitalen uitgedeeld.

— Uit Opper-Silezie wordt gemeld, dat prins *Albert* van Pruissen, de groote heerlijkheid Tost voor de som van 700,000 thr. heeft aangekocht.

Men heeft den voorslag gedaan, om op 1 Mei van het aanstaande jaar, op den zoogenaamden Blocksberg een nationaal feest te vieren, aangezien het dan juist honderd jaren geleden is dat de laatste heks in Duitschland zou verbrand zijn.

— De stendenvergadering van het koningrijk Hannover, welke sedert den 25sten Julij 1844 verdaagd was, is bij een koninklijk kabinets-bevel tegen den 24sten dezer weder bijeengeroepen.

— Het gedeelte van den Keulen-Mindenschen spoorweg tusschen Dusseldorp en Duisburg, is den 5den dezer geopend geworden, nadat de opening van dien weg tusschen Dusseldorp en Keulen reeds in de maand December ll. had plaats gehad.

— Te Weenen heeft men in het laatst der vorige maand eene aardaardbeving gevoeld, welke eenige seconden duurde. De lucht was betrokken, en de dampkring zwaar en drukkend. — Den 30sten Januarij was te Weenen voor het eerst sneeuw gevallen; overigens heeft men ook daar eene zachte weersgesteldheid gedurende dezen winter.

— Brieven uit Rome, van den 17den, melden, dat de graaf *van Nesselrode*, vóór zijn vertrek, eene audientie bij den Paus gehad heeft, waarin, naar men wilde weten, genoemde staatsman aan Z. H. de verzekering zou gegeven hebben, dat, na de herhaalde conferentien met den kardinaal-staatssecretaris, de onderhandelingen op een' vasten grondslag waren gebragt, en dat de Keizer voorzeker alles zou doen, om met den H. Stoel in goede verstandhouding te blijven.

— De vicaris-generaal heeft aan de bevolking van Rome bekend gemaakt, dat er eene godsdienstoefening van 9 dagen in eene der kerken zal gehouden worden, om God te bidden voor de uitbreiding van het Katholicismus in Engeland. Die slechts eens de kerk bezoekt krijgt een aflaat van 300 dagen, maar die het ten minste vijfmaal doet, een *vollen aflaat*, mits den biechtstoel bezoekende, en de communie gebruikende.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten Februarij.

Eergisteren heeft de Nederlandsche gezant, de heer *Bentinck*, in een bijzonder gehoor Z. M. een brief zijns Konings, ter kennisgeving van het overlijden van den jongen Prins, zoon van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, overhandigd. Ter [illegible] dit overlijden zal het hof den rouw voor zeven dagen aannemen.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren de nieuwe wet op de jagt bij definitive stemming, met 46 tegen 18 stemmen aangenomen. De vorige dagen is met levendigheid in de kamer beraadslaagd over de door de kamer te verleenen goedkeuring aan den verkoop van het gebouw van het provinciaal gouvernement te Luik aan den abt *Habets*, als bestierder van het gesticht der zusters van het kruis, welke de taak op zich nemen de verbetering van diep gevallen vrouwen of meisjes. Dat gesticht is voor 90,000 fr. verkocht, terwijl het volgens de liberale partij 1,471,000 fr. waard was. De voordragt tot goedkeuring is eindelijk met 55 tegen 24 stemmen aangenomen.

— Naar aanleiding van het onlangs in de kamer van vertegenwoordigers uitgebragt verslag van de commissie van onderzoek wegens het instorten van den tunnel op den ijzeren spoorweg bij Cumptich, bij welk verslag de ingenieur *de Ridder* en de aannemer *Borguet* van deelneming aan verregaande bedriegerijen bij den opbouw van dien tunnel werden beschuldigd, is een regterlijk onderzoek over deze zaak begonnen. De beide genoemde personen zijn vervolgens in hechtenis genomen, terwijl te gelijkertijd huiszoekingen en inbeslagnemingen van papieren bij hen hebben plaats gehad. De ingenieur *Stevens* [wien wij in een vorig nommer verkeerdelijk de aannemer *Stevens* hebben genoemd] is wel eenigermate in deze zaak betrokken, maar tot nu toe niet in hechtenis. De Gentsche *Messager* zegt, dat het gevangen nemen van *de Ridder* en *Borguet* het vertrek uit Belgie van verscheidene personen naar buiten 's lands ten gevolge zal hebben. De *Ridder* heeft in der tijd in de Belgische kamers, als commissaris des Konings, het wets-ontwerp betrekkelijk den aanleg van den grooten spoorweg verdedigd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Februarij.

Bij Koninklijk besluit van den 7den dezer, is aan den heer *W. A.* baron *Schimmelpenninck van der Oije van de Poll*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den 15den Februarij nu aanstaande, een eervol ontslag verleend als Minister van Binnenlandsche zaken, en is dezelve, met dat tijdstip, benoemd tot Minister van Staat, alsmede tot Kanselier van de Militaire Willems-orde en van de orde van den Nederlandschen Leeuw.

Wijders is, bij het voorschreven besluit, de waarneming der betrekking van Minister van Binnenlandsche zaken, mede met ingang van den 15den der loopende maand, *ad interim* opgedragen aan den Staatsraad, Gouverneur der provincie Zuid-Holland, den heer mr. *J. A.* ridder *van der Heim van Duijvendijke*, onder uitdrukkelijke bepaling, dat hij, in allen gevalle, eene maand vóór de opening der gewone vergadering van de Provinciale Staten van dit jaar, zijne functien van Gouverneur zal hervatten.

— Bij besluit van den 6den Februarij jl., n°. 57, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer *W. Makkers*, referendaris bij het departement van Binnenlandsche zaken.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 5den Februarij 1846, n°. 9, is bij het departement van Justitie benoemd tot hoofd-commies, jhr. mr. *W. A. C. de Jonge*, thans commies van Staat bij den Raad van State.

— Bij koninklijk besluit van den 16den Januarij, is de gemeente Veghel, in deze provincie, aangewezen als losplaats voor steenkolen en kolengruis bij invoer langs de Zuid-Willemsvaart.

— In de zitting der 2de kamer van Dingsdag zijn ingekomen en worden naar de Commissie *ad hoc* verzonden onderscheidene verzoekschriften, als:

een adres van het plaatselijk bestuur der gemeente Giethoorn, provincie Overijssel, strekkende tot afschaffing van den accijns op den turf;

een adres van *C. J. Schiefbaan*, als gemagtigde van de gezamenlijke ambachts-heeren en vrouwen van Grijsoord, gezegd de Oude en Nieuwe Tonge, en der halsheerlijkheid van Klinkerland, daarbij, onder inhaesie van een vroeger adres bedenkingen inbrengende tegen de ontwerpen van wet tot uitvoering van art. 6 der grondwet;

een adres van *G. Everharts*, te Luik, koningrijk Belgie, klagten inbrengende tegen de regtbank te Maastricht en het openbaar ministerie bij dezelve;

een adres van *H. Hoesen c. s.*, pottebakkers te Ottersum en Gennep, hertogdom Limburg, houdende verzoek dat de inkomende regten van pottebakkerswerk worden geregeld in evenredigheid met die van Pruissen;

een adres van *J. H. Hofman c. s.*, inwoners der gemeente Beltrum, provincie Gelderland, houdende bedenkingen tegen de wet op het gemaal;

een adres van *W. F. Haman en Zoon*, benevens 103 ingezetenen der stad Middelburg, onder overlegging van een kopijadres aan den Koning, de tusschenkomst der Kamer inroepende tot ondersteuning van het daarbij gedane verzoek met betrekking tot den aanleg van eenen spoorweg door de provinciën Zeeland, Noord-Braband en Limburg;

een adres van diakenen der hervormde gemeente van Opmeer (Noord-Holland), houdende bedenkingen tegen het ontwerp van wet betrekkelijk de ondersteuning van behoeftigen;

een adres van *van den Heuvell en Zoon c. s.*, allen reeders ter visscherij te Vlaardingen, Delfshaven, Zwartewaal, Maassluis, Enkhuizen, Rijp en Pernis, verzoekende goedkeuring van de retorsie-maatregelen tegen Belgie en ondersteuning van de belangen der visscherijen;

een adres van *P. Varkevisser c. s.*, daarbij, mede in het belang van ruim 8000 arme visschers met hunne huisgezinnen, aandringende op goedkeuring van de voorzeide maatregelen tegen Belgie;

een adres van directeuren van een onderling waarborgfonds tegen verongelukking van rundvee in de gemeente Ootmarssum, provincie Overijssel, houdende bedenkingen tegen het ontwerp van wet tot daarstelling van eene belasting ten behoeve van het Veefonds;

tien gelijkluidende adressen van een aantal landbouwers en veehouders in de provincie Groningen, houdende bedenkingen als voren;

een adres van *J. S. de Milliano c. s.*, allen inwoners van de gemeente Groede, provincie Zeeland, bedenkingen inbrengende tegen de genomen represaille-maatregelen tegen België;

een adres van *N. Freher c. s.*, allen stoelen-fabrikanten te Culemburg, daarbij aandringende op eene aanzienlijke verhooging der regten van invoer op de stoelen, en

een adres van de Maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in de provincie Zeeland, houdende bedenkingen tegen de oprigting van een algemeen Veefonds en de voorgedragene opheffing van de commissien van landbouw.

— Zie hier de memorie van toelichting der ll. Vrijdag aangebodene voordragt tot voorwaardelijke verhooging van regten:

» Naar mate de handelswetgeving van de Staten, met welke Nederland de meeste handelsbetrekkingen heeft, eene meer uitsluitende strekking heeft genomen, is ook het getal der artikelen voor den uitvoerhandel geschikt, in gelijke verhouding verminderd.

» Meer bijzonder zijn daardoor onderscheidene takken van nijverheid getroffen, welke sedert onheugelijke tijden hier te Lande hadden gebloeid, en welker verlies of aanmerkelijke teruggang op den handel een' hoogst nadeeligen invloed heeft gehad.

» Wanneer men het oog slaat op de artikelen, tot welke tegenwoordig de uitvoerhandel zich bepaald, ziet men, dat dezelve (met uitzondering van hetgene naar de kolonien van den Staat wordt verzonden) grootendeels uit voortbrengselen der kolonien, voorts uit producten van den landbouw en van de visscherijen, bestaan.

» De koloniale handel, de landbouw en visscherijen hier te Lande hebben een overwegend groot belang, dat die uitwegen, welke zij nog bezitten, onbelemmerd blijven.

» De Regering moest dus met bezorgdheid de strekking gadeslaan, welke zich in de laatste tijden in de wetgeving van andere Staten openbaarde, om door hooge regten de uitvoeren van de voortbrengselen van den landbouw en van de visscherijen van Nederland aanmerkelijk te benadeelen, en door middel van differentiële regten de uitvoeren van koloniale producten uit Nederlandsche havens te belemmeren. Naar haar gevoelen, heeft Nederland des te meer grond, om zich daarover te beklagen, omdat zijne handelswetgeving zich boven die van alle andere Staten door groote vrijgevigheid kenmerkt, en daar geen voortbrengsel van die Landen, waar men beschermingsmaatregelen op elkander stapelt, hier te Lande door buitensporige regten getroffen, veelmin geheel teruggewezen wordt, met uitzondering van eene enkele, waarvan de invoer is verboden ter voorkoming van misbruik.

» De vertoogen, inzonderheid daartegen ingebragt ter gelegenheid, dat in België, nu twee jaren geleden, het stelsel der differentiële regten werd ingevoerd, hebben geen gunstig gevolg gehad. Reeds toen heeft de Regering het voornemen opgevat, om in de Nederlandsche wetgeving het beginsel eener billijke wedervergelding op te nemen.

» De geschiedenis dezer wetgeving heeft reeds bij vroegere gelegenheden voorbeelden opgeleverd van dergelijke maatregelen, gerigt tegen Staten, welke door hunne algemeene handelswetten ook den Nederlandschen handel en nijverheid benadeelden.

» Van dien aard waren de maatregelen, bij de wet van den 14 Maart (*Staatsblad n°. 11*) tegen Zweden, en die bij de wet van den 8 Januarij 1824 (*Staatsblad n°. 4*) tegen Frankrijk genomen.

» Voorname staatshuishoudkundigen, warme voorstanders van algemeene handelsvrijheid, hebben het beginsel van retorsie, wanneer het op dusdanige wijs werd toegepast, met volle overtuiging toegejuicht, omdat zij het aldan beschouwden als een bij uitstek geschikt middel, om meer algemeene handelsvrijheid te verkrijgen. Uit een zuiver theoretisch oogpunt zijn er dikwijls bedenkingen tegen dit beginsel aangevoerd, welke eene betrekkelijke waarde hebben. Doch naar mate van het doel, waartoe men maatregelen, uit dat beginsel voortvloeijende, aanwendt, valt er een gewigtig onderscheid te maken, hetwelk bij de beoordeeling derzelve niet altijd in het oog wordt gehouden. Zoo dikwijls dit doel geen ander is, dan om het nadeel, dat de wetten van andere Staten veroorzaken, door gelijke nadeelen als het ware te wreken, zijn alle bedenkingen, die de theorie der staatshuishoudkunde daartegen inbrengt, ten volle gegrond. Wanneer integendeel dat doel geen ander is, dan om andere Staten te nopen, om terug te komen van een stelsel, dat de geheele uitsluiting van andere Natiën van hunne markten dadelijk of in meer verwijderd verschiet beoogt, kan men die bedenkingen geenszins als gegrond aannemen. Retorsie-maatregelen zijn alsdan het eenige en laatste middel dat er overblijft; een middel dat niet ligtvaardig moet worden aangewend, maar dat geenszins gewraakt kan worden, daar er toch in de betrekkingen tusschen Staten onderling geen ander overschiet, zoodra alle pogingen van overreding vruchteloos zijn bevonden. Zij hebben dan geenszins ten doel, om het geleden nadeel te wreken, maar zijn alleen eene meer krachtige ondersteuning van de gedane vertoogen; als zoodanig moeten zij althans alleen worden beschouwd, wanneer de gezindheid, om ze terstond in te trekken, zoodra het doel, dat men zich voorstelt bereikt is boven allen twijfel verheven is.

» Het zijn deze beginselen, welke de Regering hebben geleid bij de uitvaardiging van het besluit van den 5 Januarij jongstleden.

» De uitzondering, welke de Belgische wet van den 21 Julij 1844, tijdelijk had laten bestaan, had de Regering bewogen, om voor alsnog geen gevolg te geven aan het voornemen, dat zij had opgevat, om ten tijde van de uitvaardiging dier wet, de noodige maatregelen vast te stellen, om den Nederlandschen handel te waarborgen tegen een verderfelijk beginsel.

» De wijziging dier uitzondering, bewerkstelligd juist op het oogenblik, waarop men eenen aanvang had gemaakt met de poging tot eene onderhandeling over dat beginsel, moest noodwendig beschouwd worden of als de voorlooper van de geheele intrekking, of althans als een maatregel om het standpunt, waarop zich de Nederlandsche Regering bij het voortzetten der onderhandelingen zou bevinden, meer en meer ongunstig te maken.

» Van toen af, in allen gevalle, bestond er geene reden meer om den maatregel terug te houden, tot welken men reeds lang besloten had; eenen maatregel die, van algemeene strekking zijnde in de allereerste plaats Belgie treft, daar die Staat de naaste aanleiding had gegeven tot het nemen van denzelven.

» De Staten, waarmede traktaten van handel en scheepvaart zijn gesloten, zijn van de toepassing van den maatregel verschoond gebleven. Men achtte het billijk, deze uitzondering vast te stellen, daar de internationale betrekkingen met die Staten op eenen vriendschappelijken voet zijn geregeld, terwijl in vele van die verdragen zelfs de uitdrukkelijke uitzondering van den maatregel bedongen is.

» Eindelijk is in art. 5 der wet de tijd, gedurende welken zij in kracht zal zijn, bepaald geworden op één jaar; door welke bepaling aan de Staten-Generaal de gelegenheid zal gegeven worden, om na een kort tijdsverloop nader het beginsel, waarop de wet be-

rust, in overweging te nemen, wanneer de omstandigheden zulks alsdan mogt en vorderen.

»De Regering vermeent te kunnen volstaan met deze toelichting van de beginselen, waarop het onderhavige wetsontwerp is gegrond.

»De bijzondere bepalingen schijnen geene toelichting te vereischen. De Regering is niet te min bereid, om alle verdere inlichtingen, die noodig mogten worden geacht, aan de Staten-Generaal te geven, op de wijs, welke met den aard der zaken en van de belangen, welke ter sprake mogten worden gebragt, overeen zullen stemmen.»

— Men verneemt, dat onze geëerbiedigde Koning op nieuw een bewijs heeft gegeven van Hoogstdeszelfs hooge belangstelling in alles wat dienen kan tot bevordering van kunst en wetenschap. Z. M. heeft namelijk weder eene zekere somme gelds ter beschikking gesteld van den heer *Janssen*, conservator bij het kabinet van archæologie te Leiden, tot het voortzetten zijner plaatselijke oudheidkundige nasporingen. Men zal zich herinneren welk eenen rijken oogst van Romeinsche stukken de laatste onderzoekingen van dien heer in Utrecht en Gelderland hebben oogeleverd.

— Uit Smyrna wordt van den 17 Januarij geschreven, dat Z. M. de Koning der Nederlanden, ten einde te gemoet te komen aan de verliezen, door de eenige ambtenaren van het Nederlandsche consulaat bij den brand te Smyrna geleden, als schadeloosstelling heeft verleend: aan den heer *Slaars*, thesaurier van het consulaat, *f* 9600; aan den heer *D. Abro*, eersten tolk, *f* 5400 en aan den heer *Coursumie*, tweede tolk, *f* 1800.

— In den ochtend van den 5 dezer heeft zich Z. K. H. de Prins *van Oranje*, vergezeld van de heeren officieren *Merkes*, *Schönstadt* en *van Meurs*, met een aantal bediendon, timmerlieden en wagens met gereedschappen, naar de duinen bij Waalsdorp begeven, alwaar men des namiddags ten 2 ure, een' met bommen gevulde mijn, zonder eenig ongeluk te veroorzaken, met goed gevolg heeft doen springen.

— Uit Zwolle wordt gemeld, dat aldaar het plan is geopperd, om den graaf *van Randwijck* een herinneringsgeschenk aan te bieden, waartoe ieder ingezeten van Drenthe zou kunnen bijdragen.

— Uit 's Hage schrijft men:

» Naar men verneemt, vertrekt de vermaarde schilder *N. de Keyzer*, die herwaarts overgebragt heeft het door hem vervaardigde portret des Konings, tijdens dezelve als Prins van Oranje bij Waterloo streed, andermaal naar zijne woonplaats, Antwerpen, ten einde een tweede portret geheel als het tegenwoordige te vervaardigen, zijnde, zoo men wel onderrigt is het eene kunstgewrocht bestemd om in 's Hage te verblijven, en het andere om aan H. M. de Koningin van Engeland te worden aangeboden.

— Men verneemt, dat het terrein, waarop de Valkenjagt bij het Loo voornamelijk gehouden werd, door den Heer *de Heus* gekocht is, tot groote ergernis van Prins *Alexander* en andere liefhebbers van dit jagvermaak; zoodat die jagt daar ter plaatse wel niet meer uitgeoefend zal kunnen worden.

— Door den raad van administratie der Hollandsche ijzeren spoorwegmaatschappij, zal worden aanbesteed: 1°. het bouwen van een stationsgebouw even buiten Watersloötsche Poort der stad Delft; 2° het bouwen van een stationsgebouw nabij de stad Schiedam Deze aanbesteding zal geschieden voor ieder gebouw afzonderlijk, met verzegelde inschrijvingsbiljetten, welke op Maandag den 16 dezer, der middags ten 12 ure, moeten zijn ingediend aan het hoofdkantoor van genoemde maatschappij, ten huize van den heer *L. J. J. Serrurier*, op de Heerengracht, bij het Koningsplein, te Amsterdam.

— De overgave der archiven, behoorende tot Limburg, heeft, krachtens de overeenkomst van den 27sten Junij 1845, ll. Dingsdag in handen der Nederlandsche commissarissen plaats gehad. De Belgische commissarissen zullen zich binnen eenige dagen naar Maastricht tot datzelfde einde begeven.

— Uit Amsterdam schrijft men:

» De heer *Jacob Schoemaker Doyer*, kunstschilder, lid en onderwijzer bij de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten alhier, heeft, naar men verneemt, een kapitaal historieel schilderij vervaardigd, verbeeldende *Kenau Hasselaar, strijdende met haar heldinnenkorps op de muren van Haarlem, bij het allerhevigst van het gevecht*. Deskundigen prijzen de zamenstelling en uitvoering zeer en geven den heer *Doyer* lof wegens dit stuk, dat met die van beroemde vreemde Historie-schilders, zoo men meent, regtmatig wedijvert."

— In de *Algemeene Kunst- en Letterbode* van Vrijdag den 20sten ll. is een uittreksel geplaatst van eenen brief, door Prof. *Lauts* aan een' zijner vrienden te Groningen geschreven, waarin de Hoogleeraar berigt, dat eindelijk, na vele vergeefsche nasporingen, die hij dienaaangaande in het werk gesteld had, ontdekt was de geboorteplaats van den beroemden zeevaarder *Abel Janszoon Tasman*, en hij de zekerheid had, dat deze groote zeevaarder der 17de eeuw in de provincie Groningen voor het eerst het levenslicht heeft aanschouwd. Het is de Heer *P. L. de Munnik*, die aan het hoofd staat van het koloniaal archief, gelukt, in het « Register der resolutiën, genomen bij den Gouverneur en Raden van Indiën," tweemalen den naam van de geboorteplaats van *Tasman* gespeld te vinden. De eerste keer onder dagteekening van den 4den October 1644, na zijne terugkomst van zijnen tweeden togt naar Nieuw-Holland, alwaar staat: « *Abel Janszoon Tasman* Lutgast in Vriesland." De tweede keer, onder dagteekening van den 20sten December 1650, wanneer het heet: « *Abel Janszoon Tasman* van Littgegast in Vrieslandt, Schipper Commandeur."

» Ziedaar derhalve," zegt Prof. *Lauts* aan het slot van zijnen brief, « alle twijfeling opzigtelijk de geboorteplaats van den grootsten zeevaarder der 17de eeuw eindelijk opgeheven. Het gewest »Groningen kan op hem, zoo als op zoo vele groote mannen, »trotsch wezen. Het klein Lutkegast zal ongetwijfeld vermaard»heid erlangen als de plaats, waar *Abel Tasman* het eerste »levenslicht heeft gezien, en door den doop als lid der Hervormde »gemeente is opgenomen."

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $60^{15}/_{16}$; 3 pCt. $73^7/_{16}$; dito op resc. $73^1/_2$; 4 pCt. $95^1/_4$; Amort.-Syndik. $3^1/_2$ pCt. 90; Handelm. $164^7/_8$; Aand. Rijn Spoorweg $114^1/_2$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $54^1/_2$; Spanje Ardoins 23; dito Onbep. St. $22^7/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. $33^5/_8$; Coupons Ardoins $23^1/_2$; Portug. 4 pCt. te Lond. $60^3/_4$; Rusland 5 pCt. 106; 4 pCt. bij *Hope* $90^{15}/_{16}$; Id. bij *Stiegl.* 90; Inschr. in Assign. 6 pCt. $69^3/_4$; Polen Aandeelen 500 fl. $145^3/_4$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers